

Petrovdanski običaj – tema festival Kozara etno 2023

Primitivnom čovjeku prirodne pojave su bile veoma zagonetne, jer ih nije mogao objasniti, a direktno su djelovale na njega, njegov život i raspoloženje. Posmatrao ih je kao rezultat volje i djelovanja tajanstvenih sila, čiji uticaj na čovjeka je mogao biti dobar ili loš, te je nastojao da kroz različite obredne radnje umanjí ili čak potpuno ukloni uticaj zlih sila, a da pojača uticaj dobrih sila i na taj način sebi olakša i poboljša život. Te obredne radnje imale su mnogo elemenata stare narodne religije, a vremenom se vezuju za određene hrišćanske praznike pa se tako kao običaji penose sa generacije na generaciju.

Proslavljanje Petrovdana među srpskim stanovništvom obiluje mnoštvom obredih radnji, koje se razlikuju od kraja do kraja, mada su im suštinski elementi dosta slični.

Praznovanje Petrovdana započinje veče prije, kada se pale lile, buktinje od mlade kore divlje trešnje ili breze. Pale se na mjestima gdje se narod okuplja, na trgovima i raskršćima. Ovaj južnoslovenski običaj spada u krug običaja, koji su rezultat vjerovanja u moć očišćavanja pomoću vatre, dakle uništavanja zlih bića. Paljenjem lila, priziva se dobro zdravlje stoke i blagostanje u domaćinstvu. Budući da se bičaj praktikuje uoči Petrovdana, koji se praznuje 29. juna po starom, a 12. jula po novom kalendaru, nedaleko od dugodnevnicе, ove vatre moguće je objasniti i kroz solarnu teoriju, kao vatre za jačanje Sunčeve moći.